

Părintele Constantin Galeriu

*Cruce și înviere
în credința și viața ortodoxă*

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2013

Prezenta broșură reflectă transcrierea (adaptată pentru tipar) conferinței susținute în anul 1992, de Părintele Constantin Galeriu, la invitația ASCOR Iași.

Creștinul orthodox se roagă așa:
„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și
sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim”.
Dar rădăcina acestei mărturii este Hristos
și e mărturia Lui. În Evanghelii, de trei
ori, Mântuitorul a vestit Patimile: „Iată,
ne suim în Ierusalim și Fiul Omului va
fi dat în mâinile oamenilor! Va fi lovit,
batjocorit, răstignit, omorât!”, finalizând
cu acest cuvânt: „dar a treia zi va învia”
– unitate adâncă între Cruce și Înviere,
între Jertfă și Înviere. Pentru că, fun-
damental, Crucea reprezintă momentul
suprem al iubirii divine. Ea însăși, Crucea,
e socotită simbolul atotcuprinzător al cos-
mosului prin cele două brațe: cel ver-
tical și cel orizontal, cuprinzând legă-
tura sacră, prin verticalitate, între cer și
pământ, iar prin cel orizontal, îmbrăți-
șând lumea. De aceea Sfântul Atanasie
cel Mare spune că Mântuitorul a ales
acest fel de moarte, pentru că este sin-
gurul fel în care mori cu brațele întinse,
deci îmbrățișând lumea. Expresie su-
premă a iubirii!

A iubi înseamnă a trăi viața celuiilalt. De reținut: „Cel ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și Mie să-Mi urmeze” e un cuvânt unic în Noul Testament, dar și-n toată gândirea și-n literatura umană. Nu le-a rostit nimeni niciodată. Expresia „să se lepede de sine” este unică și numai Hristos o putea rosti, niciun alt filosof sau gânditor, pentru că El poartă taina Crucii, taina iubirii divine. Omul nu se leapădă de sine. Omul e neîncetat în păcat, întors către sine.

Revenim la cuvântul Sfântului Atanasie cel Mare: a ales Iisus această finalitate a vieții pământești, prin Jertfa de pe Cruce, pentru că este singurul fel în care putea să se jertfească – „Săvârșitu-s-a” – îmbrățișând umanitatea și creația întreagă. Dar, în același timp, Hristos, în această unitate a Lui cu Crucea, descoperind iubirea supremă, descoperă jertfa, calea către Înviere. Acatistul Sfintei Cruci spune așa: „Bucură-te, Sfântă Cruce, poarta luminii! Bucură-te, Sfântă Cruce, ușa tainelor!”. Unitatea Cruce – Înviere; aici se dezvăluie o taină de negrăit, în

care jertfa desființează moartea, desființează moartea prin Înviere. Dacă în Cruce Hristos desființează moartea, cum noi de Paști cântăm: „Cu moartea pre moarte călcând”, atunci se împlinește cuvântul Scripturii, anume că Dumnezeu nu a făcut moartea. Moartea nu aparține, în chip firesc, creației. Moartea nu e ceva firesc și Sfânta Ortodoxie poate da răspuns la aceasta. Sunt teologi în Apus, precum, bunăoară, Karl Rahner, care spun că moartea e ceva firesc, chiar moartea pruncilor, însă unii filosofi, unii literați, precum Albert Camus, de pildă, spun că e de ajuns să vezi moartea unui copil și să te zdruncini în credința ta. Însă moartea nu e firească, de aceea o și refuzăm, pentru că Dumnezeu nu a făcut moartea.

Când Dumnezeu l-a creat pe om, pe Adam, i-a dat porunca: „Din toți pomii grădinii Edenului poți să mănânci, numai din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca, vei muri negreșit”. Gândiți-vă la acel moment al creației, în care pământul nu fusese pătat de sânge omnesc. Era o grădină a Raiului. Sfântul

Ioan Damaschin tâlcuiește așa cuvintele adresate lui Adam de către Dumnezeu, când l-a așezat în Grădina Edenului: „Suite-te prin toate făpturile către Mine și gustă din toate, gustă-Mă pe Mine, Viața cea adevărată!”.

„Dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit”. A oprit, oare, Dumnezeu cunoștința? Nu. Cunoștința este un dar dumnezeiesc, un dar al Duhului Sfânt, așa cum citim la proorocul Isaia, că Duhul „va odihni peste El, peste mlădiță” – în sens profetic, pentru Hristos – , dar și pentru toți care suntem zidiți după chipul Lui, al Fiului lui Dumnezeu. S-a odihnit peste El „duhul înțelegerii, duhul înțelepciunii, duhul sfatului, duhul cunoștinței, duhul tăriei, duhul buneii credințe, duhul temerii de Dumnezeu” (Isaia 11, 1-3). Deci cunoștința este un dar al Duhului Sfânt.

Către Dumnezeu-Tatăl, în rugăciunea arhierescă, se rostește: „să te cunoască pe Tine, Singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe Care Tu L-ai

față de cuvântul lui Dumnezeu. Și atunci Eva și Adam primesc, după cuvântul lui Dumnezeu, și cuvântul sfâșietor al demonului, care seamănă și acum o sămânță demonică. Am fost cândva la un spital de psihotici de la Florești, în județul Vaslui, iar pe drum a trebuit să luăm un accidentat, care până la Spitalul Socola a și murit, sărmanul. Văzând chipurile atât de degradate ale sărmanilor bolnavi mintali, privind chipul atât de desfigurat al celui accidentat, am zis deodată: „Doamne, Doamne, Tu ai zugrăvit pe fața noastră chip divin. Căci referitor la cuvintele lui Dumnezeu: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră”, Sfântul Vasile cel Mare se întreabă: „Cui a zis Dumnezeu aceasta, dacă nu propriului Său chip, adică Fiului său?”. Deci Tatăl s-a sfătuit cu Fiul, în Duhul Sfânt; iar Sfântul Teodor Studitul spune că Dumnezeu este Primul Pictor, pentru că a zugrăvit pe fața lui Adam chipul Fiului Său.

În *Pateric* ni se spune că era fața lui Avva Pamvo strălucind asemenea feței lui Moise, care arăta din nou în ea slava lui Adam. Față de slava chipului lui